

Sanni Grahn-Laasonen kok

Kirjallinen kysymys mediataiteen ensimyyntin arvonlisäverokannasta

Eduskunnan puhemiehelle

Taide elää ajassa, ja yhtenä ilmiönä eri taidemuotojen rajat murtuvat ja hälvenevät. Mediataide on tästä yksi esimerkki, uusi ja kiinnostava taiteen muoto. Se on nykytaidetta, jossa hyödynnetään mediaa, teknologiaa ja digitaalisia viestimiä. Suomalaisen nykytaiteen osa-alueena mediataide edustaa suomalaisen nykytaiteen kansainvälistä kärkeä.

Lainsäädäntö, rahoitus ja arvonlisäverokannat eivät kaikilta osin ole pysyneet taiteen muutoksen ja kehityksen perässä.

Mediataiteen rahoitus ja resursointi ei ole likimainkaan sillä tasolla, mitä on mediataiteen teosten kansainvälinen laatu, kiinnostavuus, ajankohtaisuus ja tunnettuus. Mediataiteen kehittymisen nopeutta ja lainsäädännön ja tukijärjestelmän muuttumisen hitautta voisi hyvin verrata digilehtien ja e-kirjojen nopeaan yleistymiseen, johon reagoitiin auttamatta liian hitaasti.

Suuressa osassa taideteosten ensimyyntejä arvonlisävero on 10 prosenttia. Taiteen ensimyyntin alennettu verokanta on tärkeää myyntin edistämiseksi ja taiteen kehittämiseksi. Alennetun verokannan piiriin kuuluvat esimerkiksi taitelijan käsin tekemät taulut, maalaukset ja kollaasit, alkuperäisveistokset ja -patsaat sekä taiteilijan ottamat ja hänen vedostamansa signeeratut ja numeroituvat valokuvat, joiden määrä on rajoitettu kolmeenkymmeneen.

Mediataiteen myynti ei kuitenkaan kuulu alennetun verokannan piiriin, vaan tällä hetkellä mediataiteen arvonlisäveroprosentti on 24 %, joka on sama kuin kaupallisella elokuvalla. Mediataide muistuttaa kuitenkin esitystavoiltaan sekä myynti- ja ansaintalogiikaltaan eniten kuvataidetta, ei elokuvaa. Mediataiteen teosmyynti tapahtuu hyvin rajattuina editioina, kuten kuvataiteessa, kun taas elokuvan kappaleita voidaan monistaa rajattomasti. Mediataiteen korkea arvonlisäveroprosentti asettaa mediataiteilijat selvästi huonompaan asemaan teostensa myyntin suhteen kuin muiden alojen taiteilijat. Korkea arvonlisäveroprosentti vaikeuttaa mediataiteen myyntiä erityisesti yksityishenkilöille ja hidastaa mediataiteen myyntin kehittymistä.

Sisartaiteeseen elokuvaan verrattuna mediataiteella ei ole mahdollisuutta pääsylipputuloihin. Taidemuseoiden tai gallerioiden pääsymaksuista ei ole osuutta taiteilijoille, kuten esimerkiksi elokuvalipun hinnasta. Niinä kertoina, kun mediataidetta esitetään elokuvakontekstissa, esimerkiksi festivaaleilla, ei vastaavaa pääsylippujakoa myöskään ole saatavissa. Tekotavaltaan media-

Kirjallinen kysymys KK 260/2019 vp

taide on usein huomattavan kallista, kovinkin lähellä elokuvataiteen tuotantotapaa ja kustannusrakennetta.

Mediataiteen ensimyyntiin alv-kanta tulisi saattaa samalle tasolle kuin muunkin kuvataiteen ensimyyntissä. Nykyinen kohtelu asettaa mediataiteen eriarvoiseen asemaan perinteisiin taidemuotoihin verrattuna. Alv-kannan alentaminen edesauttaisi laadukkaan mediataiteen kehittymistä ja tuottamista.

Arvonlisäverotuksessa sovellettavista verokannoista on säädetty jäsenvaltioita sitovasti yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (2006/112/EY). Mediataide ja installaatiot eivät valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan kuulu taide-esineisiin ja taiteen muotoihin, joihin jäsenvaltiot voivat soveltaa alennettua verokantaa.

Nyt kuitenkin Suomen EU-puheenjohtajakaudella tähän epäkohtaan olisi mahdollisuus vaikuttaa aidosti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus aikoo edistää kasvavan, kiinnostavan, mutta selkeästi aliresursoidun mediataiteen asemaa ja tasavertaista kohtelua suhteessa muihin taiteen muotoihin,

onko hallitus valmis alentamaan mediataiteen arvonlisäveroa saattaen sen samalle viivalle muiden taidemuotojen kanssa ja

mitä konkreettista hallitus aikoo EU-puheenjohtajamaana tehdä sen varmistamiseksi, että mediataiteen arvo ymmärretään myös EU-tasolla?

Helsingissä 25.10.2019

Sanni Grahn-Laasonen kok